

بررسی آزمایشگاهی ضرورت بهینه سازی مخلوط های پایه سیمانی به منظور

نیل به اهداف چشم انداز بتن ۱۴۰۴ با رویکرد توسعه پایدار

محمد رضا مداحیان

مدرس موسسه آموزش عالی دانش پژوهان پیشرو

m.r.maddahian@gmail.com

شقایق قجاوند

دانشجوی مقطع کارشناسی مهندسی عمران موسسه آموزش عالی دانش پژوهان پیشرو

مريم بهار لویی يانچشمه

دانشجوی مقطع کارشناسی مهندسی عمران موسسه آموزش عالی دانش پژوهان پیشرو

محمد رضا فتحی

دانشجوی مقطع کارشناسی مهندسی عمران موسسه آموزش عالی دانش پژوهان پیشرو

چکیده

امروزه رویکرد کشورهای جهان در جهت نیل به اهداف توسعه پایدار به منظور کاهش مصرف انرژی و آلودگی های زیست محیطی است. در این عرصه، صنعت سیمان با توجه به مصرف بالای انرژی از جمله صنایع آلوده کننده محیط زیست است، لذا بهینه سازی مخلوط های سیمانی ضرورتی انکارناپذیر می باشد. در این تحقیق مهمترین فاکتورهای تاثیرگذار بر خواص ملات سیمان به منظور بهینه سازی خواص سخت شده مورد بررسی قرار گرفت. بدین منظور در یک برنامه آزمایشگاهی ۱۷ مخلوط ملات ماسه سیمانی پیش بینی شد. متغیرهای مورد بررسی نسبت آب به سیمان با مقادیر ۰/۶۸، ۰/۵۸، ۰/۴۸؛ ارزش ماسه ای با مقادیر ۶۵، ۸۰، ۹۰؛ و جایگزینی سیمان با دوده سیلیس با درصدهای وزنی ۵، ۱۵ و ۱۰؛ بررسی شد. نتایج حاکی از آن است که مخلوط های حاوی ۱۰ درصد جایگزینی دوده سیلیس رشد مقاومت قابل توجهی داشته و همچنین کاهش نسبت آب به سیمان تا ۰/۴۸ باعث افزایش ۱۷ درصدی مقاومت فشاری و کاهش ۶ درصدی جذب آب شده است. همچنین استفاده از ماسه با ارزش ماسه ای ۹۰ باعث رشد مقاومت فشاری تا ۱۱ درصد شد.

واژه های کلیدی: توسعه پایدار، بتن ۱۴۰۴، ملات ماسه سیمان، میکروسیلیس

۱- مقدمه :

بتن به عنوان پرمصرف ترین ماده ساختمانی شناخته شده است و ماده ساختمانی قرن نامیده می شود. هم اکنون در دنیا به ازای هر یک نفر بیش از دو تن بتن در هر سال تن تولید می شود و تخمین می شود که تولید و مصرف بتن حدود ۱ تا ۳ درصد در هر سال طی ۳ تا ۵ سال آینده افزایش یابد. سیمان مهم ترین جز این ماده ساختمانی از لحاظ مصرف انرژی محسوب می شود. با توجه به آن که تولید سالیانه سیمان در کشور به بیش از ۷۰ میلیون تن رسیده است، سرانه سالانه مصرف سیمان در کشور نیز از ۲۲۰ کیلوگرم در سال ۱۳۵۷ به بیش از ۸۰۰ کیلوگرم در حال حاضر رسیده است و بر این اساس سرانه تولید بتن در ایران، حداقل ۲ برابر بیشتر از سرانه متوسط جهانی آن است. علیرغم آن که صنعت بتن نقش قابل توجهی در صنعت ساخت و ساز دارد، اما با این حال، هنوز حلقه مفقوده ای در زنجیر صنعت بتن و ساختمان احساس می شود که این نقصان در رابطه با بتن های معمول مورد مصرف در صنعت ساختمان- سازی کشور به خصوص ساختمان های دارای مالکیت شخصی و خصوصی است. در حال حاضر مقاومت بتن های مصرفی در سازه های متداول، در بسیاری از موارد حدود ۲۰ تا ۲۵ مگا پاسکال است و این مقدار مقاومت فشاری با مقدار سیمان مصرفی در ساخت بتن ها که حدود ۳۵۰ کیلوگرم در مترمکعب هست، نامتناسب بوده و این موضوع نشان می دهد ضعف هایی در مراحل ساخت، نظارت و اجرای این نوع بتن ها

وجود دارد. بر این اساس، لازم است تا در جهت ارتقا کیفی ساخت و سازهای بتنی و توسعه پایدار در صنعت ساختمان، هر چه سریع تر، گام های بزرگی برداشته شود. در این راستا سند چشم انداز بتن ۱۴۰۴، توسط مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی و با همکاری انستیتو مصالح ساختمانی دانشگاه تهران، تهیه گردیده است. هدف از اجرای این سند افزایش مقاومت فشاری بتن های مصرفی به ۵۰ مگا پاسکال و همچنین افزایش عمر مفید ساختمان های بتنی در پایان این برنامه (سال ۱۴۰۴) است. بتن پر مقاومت در ساخت انواع ساختمان ها، اسکله ها، پل ها، ابنیه فنی جاده ها و غیره کاربرد دارد. همچنین افزایش مقاومت در سازه های مانند بیمارستان ها که لازم است پس از وقوع حوادثی همچون زلزله قابلیت سرویس دهی داشته باشند، موجب ارتقا و افزایش ایمنی این سازه های حساس خواهد گردید (انجمن بتن ایران، ۱۳۹۳).

بهینه سازی مصالح ساختمانی از جمله بتن یکی از پایه های توسعه پایدار می باشد و اصول ابتدایی، آن بر صرفه جویی در برداشت از منابع طبیعی، صرفه جویی در مصرف انرژی، حفظ محیط زیست و به کارگیری ضایعات صنعتی و مواد مضر برای محیط زیست و ... استوار است. سیمان به عنوان یکی از اجزاء تشکیل دهنده بتن، جزئی که از یک سو انرژی فراوانی برای تولید آن مصرف می شود و از سوی دیگر موجب تولید حدود ۸ درصد گاز کربنیک تولید شده در جهان می شود. (Mehta PK, 2002) توجه ویژه ای را به خود جلب می کند. بنابراین بهسازی ترکیب آن به گونه ای که کمترین

میزان انرژی برای تولید آن مصرف شود و کمترین لطمه به منابع طبیعی وارد شود و در نهایت بهترین کارآیی ممکن از آن گرفته شود، به عنوان یک هدف اصلی مطرح می‌گردد.

در *ASTM C595 (ASTM, 2000)* پوزولان‌ها را به این صورت تعریف کرده است:

پوزولان یک ماده سیلیسی یا سیلیسی-آلومیناتی است که به تنهایی خاصیت چسباندگی جزئی داشته و یا نداشته اما پودر نرم و همگن شده آن در حضور رطوبت و درجه حرارت معمولی با هیدروکسید کلسیم وارد واکنش شیمیایی شده و ترکیباتی مشابه ترکیبات ملاتهای سیمان بوجود می‌آورد. در این تحقیق از دوده سیلیس استفاده شده است.

انگیزه ابتدایی از استفاده دوده سیلیسی، محدود کردن آلودگی هوا در کشورهای مختلف به علت انتشار این مواد در جو بود. اخیراً با ظهور افزودنی‌های فوق‌روان‌ساز امکانات جدیدی برای استفاده از دوده سیلیس به عنوان بخشی از مواد سیمانی در بتن برای ایجاد مقاومت‌های بسیار زیاد یا پایایی‌های بسیار زیاد، فراهم شده است. (*ACI 234R, 1996*).

از راه‌های بهسازی تولید سیمان، جایگزین کردن بخشی از آن با مواد افزودنی معدنی ارزان قیمت و در دسترس است که پوزولانها از جمله این مواد می‌باشد. به این ترتیب بخشی از سیمان با موادی جایگزین می‌شود که نه تنها عموماً ارزان قیمت تر از مواد خام اصلی سیمان می‌باشند و احتیاجی به عملیات حرارتی پر هزینه ندارد بلکه موجب بهبود خواص

سیمان از دیدگاههای مختلف مکانیکی و پایایی می‌گردند (*P.K.Mehta, 1978*).

استفاده از انواع پوزولان به عنوان ماده جایگزین سیمان در بتن علاوه بر کمک به کاهش مصرف سیمان و ذخیره کردن مقدار قابل توجهی انرژی در فرآیند تولید سیمان و مشارکت در توسعه پایدار از طریق کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای در فرآیند تولید کلینکر، خواص مکانیکی مانند مقاومت فشاری در سنین بالا و دوام بتن نظیر نفوذپذیری را بهبود می‌بخشد (رمضانیاپور و دیگران، ۱۳۸۸). به همین دلیل در چند سال اخیر مطالعات در زمینه خواص برخی از پوزولانها افزایش یافته است؛ آسم حسن و همکاران در سال ۲۰۱۲ پژوهشی در زمینه تأثیر متاکائولن و میکروسیلیس بر روی دوام بتن خودتراکم انجام دادند که نتایج این تحقیق حاکی از فعالیت خوب پوزولانی آنها و تأثیر مطلوب آن بر دوام بتن می‌باشد (*Assem et al, 2012*).

۲- برنامه آزمایشگاهی

۲-۱- مصالح مصرفی

ماسه مصرفی: از نوع رودخانه‌ای بوده که مشخصات فیزیکی آن در جدول آورده شده است.

جدول (۱). مشخصات فیزیکی ماسه مصرفی

حداکثر قطر mm	جنس	چگالی درصد جذب آب
۴/۷۵	رودخانه ای	۲/۵۸
		۲/۳

جدول (۳). مشخصات شیمیایی سیمان و دوده سیلیس

مصالح	SiO ₂ %	Al ₂ O ₃ %	Fe ₂ O ₃ %	Ca O %	Mg O %	SO ₃ %	Na ₂ O %	K ₂ O %	L.O.I %
سیمان	۲۱,۲	۴,۹۵	۳/۱۹	۶۴,۰	۱/۲	۲,۰	۰,۳	۰,۶	۱,۰۵
دوده سیلیس	۹۳	۱/۱۳	۰/۷۲	-	۱/۶	/۰۵	-	-	۱/۵۸

آب و مواد افزودنی: در ساخت مخلوط های بتنی از آب آشامیدنی اصفهان استفاده شده است همچنین جهت ثابت نگه داشتن اسلامپ مخلوط ها از فوق روان کننده پایه پلی کربکسیلاتی استفاده شده است.

۲-۲- طرح اختلاط

در این برنامه آزمایشگاهی به منظور بررسی اثر پوزولان دوده سیلیس بر خواص مقاومتی ملات ۱۷ طرح اختلاط با مقادیر مختلف پوزولان در نظر گرفته شد بدین منظور با ۳٪ جایگزینی ۵، ۱۰ و ۱۵٪ مورد استفاده قرار گرفت. همچنین مخلوط ها با ۳ نسبت آب به سیمان ۰/۶۸، ۰/۵۸ و ۰/۴۸؛ به ترتیب برای مخلوط های سری A، B و C ساخته شدند. همچنین عیار مخلوط های A₂، A₃ و A₄؛ به ترتیب ۵۵۰، ۵۰۰ و ۴۵۰ پیش بینی شده است. ارزش ماسه ای ماسه مورد استفاده به غیر از مخلوط های A₅ و A₆، که به ترتیب ۹۰ و ۸۰ بودند؛ برای تمامی مخلوط ها از ماسه با ارزش ماسه ای ۶۵ استفاده شد. در ساخت مخلوط های ملات، روانی

همچنین به منظور امکان مقایسه دقیق مخلوط های ساخته شده و بررسی تاثیر فاکتورهای متغیر (نسبت آب به سیمان، ارزش ماسه ای، عیار و میکروسیلیس) برای تمامی مخلوط ها دانه بندی یکسانی پیش بینی شد؛ به این نحو که طبق محدوده استاندارد (ASTM C33) مصالح ماسه ای دانه بندی شد.

سیمان و دوده سیلیس: سیمان مورد استفاده، سیمان تیپ II اصفهان می باشد که آنالیز شیمیایی آن به همراه دوده سیلیس در جدول (۲) نشان داده شده است.

جدول (۲). خواص فیزیکی سیمان

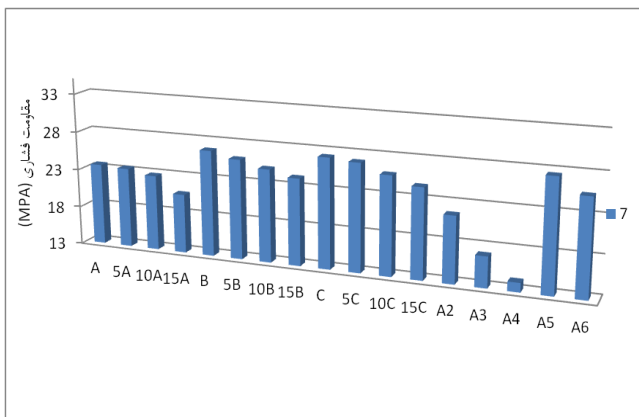
مقدار مشخصه فیزیکی	مشخصات فیزیکی سیمان
۱۰۰ دقیقه	زمان گیرش اولیه
۱۸۰ دقیقه	زمان گیرش نهایی
۲۲۰ kg/cm ²	مقاومت ۳ روزه
۳۹۰ kg/cm ²	مقاومت ۷ روزه
۵۲۰ kg/cm ²	مقاومت ۲۸ روزه

مخلوط ها به وسیله فوق روان کننده ثابت نگه داشته شده است.

مصرف سیمان می باشد که پیشهاد میشود به منظور افزایش مقاومت فشاری به جای استفاده از مقادیر بالاتر عیار سیمان از راهکار های دیگری که در ادامه مورد بررسی قرار گرفته است استفاده شود.

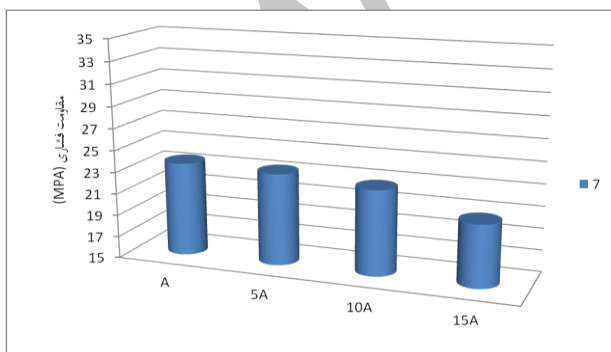
جدول (۴). مشخصات مخلوط ها

کد طرح	نسبت آب به سیمان	سیمان kg/m^3	میکروسیلیس kg/m^3	آب kg/m^3	ریز دانه رودخانه kg/m^3	ارزش ماسه %
A	۰/۶۸	۶۰۰	۰	۴۰۸	۱۷۰۰	۶۵
5A	۰/۶۸	۵۷۰	۳۰	۳۸۸	۱۷۰۰	۶۵
10A	۰/۶۸	۵۴۰	۶۰	۳۶۷	۱۷۰۰	۶۵
15A	۰/۶۸	۵۱۰	۹۰	۳۴۷	۱۷۰۰	۶۵
B	۰/۵۸	۶۰۰	۰	۳۴۸	۱۷۰۰	۶۵
5B	۰/۵۸	۵۷۰	۳۰	۳۳۱	۱۷۰۰	۶۵
10B	۰/۵۸	۵۴۰	۶۰	۳۱۳	۱۷۰۰	۶۵
15B	۰/۵۸	۵۱۰	۹۰	۲۹۶	۱۷۰۰	۶۵
C	۰/۴۸	۶۰۰	۰	۲۸۸	۱۷۰۰	۶۵
5C	۰/۴۸	۵۷۰	۳۰	۲۷۴	۱۷۰۰	۶۵
10C	۰/۴۸	۵۴۰	۶۰	۲۵۹	۱۷۰۰	۶۵
15C	۰/۴۸	۵۱۰	۹۰	۲۴۵	۱۷۰۰	۶۵
A ₂	۰/۶۸	۵۵۰	۰	۳۷۴	۱۷۰۰	۶۵
A ₃	۰/۶۸	۵۰۰	۰	۳۴۰	۱۷۰۰	۶۵
A ₄	۰/۶۸	۴۵۰	۰	۳۰۶	۱۷۰۰	۶۵
A ₅	۰/۶۸	۶۰۰	۰	۴۰۸	۱۷۰۰	۹۰
A ₆	۰/۶۸	۶۰۰	۰	۴۰۸	۱۷۰۰	۸۰

شکل (۱). نتایج آزمایش مقاومت فشاری در سن ۷ روز

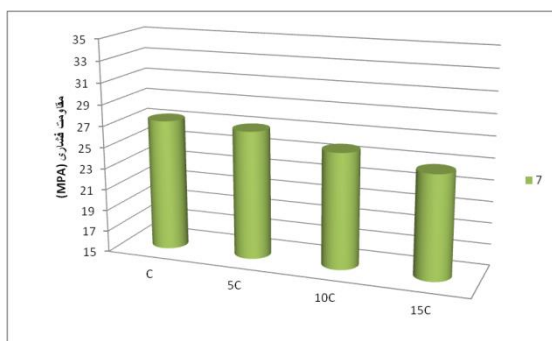
در شکل ۲ نتایج آزمایش مقاومت فشاری در سن ۷ روز بر روی نمونه حاوی دوده سیلیس در سن ۷ روز تاثیر قابل توجهی در آزمایش مقاومت فشاری نداشته و تا حدودی در مقادیر بالای جایگزینی (۱۵ درصد جایگزینی) باعث افت مقاومت نیز شده است.

شکل (۲). نتایج آزمایش مقاومت فشاری ۷ روزه (W/C=0.68)

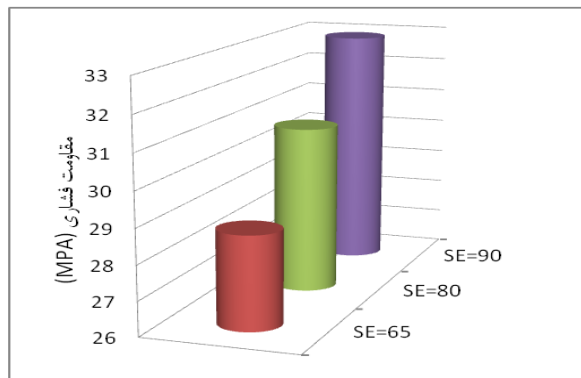
۳- نتایج و بحث

نتایج آزمایش فشاری بر روی نمونه های مکعبی ۵*۵*۵ سانتی متر ملات در شکل های ۱ الی ۸ آورده شده است. همانطور که در شکل ۱ نشان داده شده است با افزایش عیار سیمان از ۴۵۰ تا ۶۰۰ مقاومت فشاری در سن ۷ روز افزایش داشته است به نحوی که این افزایش به ۶۵ درصد رسیده است. افزایش مقاومت فشاری در نتایج یاد شده به دلیل افزایش میزان

شکل (۴). نتایج آزمایش مقاومت فشاری ۷ روزه (W/C=0.48)

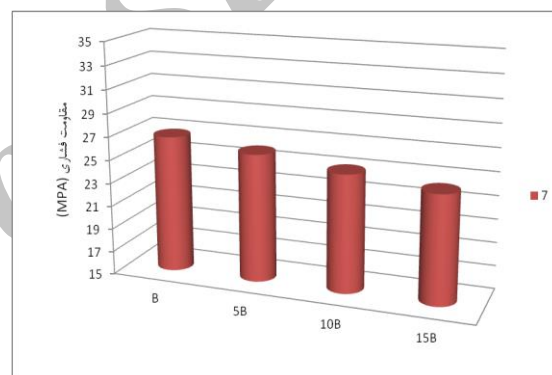
مقایسه نتایج آزمایش مقاومت فشاری برای مخلوط های ملات با ارزش ماسه ای متفاوت در شکل ۵ آورده شده است. بر اساس نتایج آمده در شکل یاد شده افزایش ارزش ماسه ای تا ۹۰ درصد باعث افزایش ۱۴/۶ درصدی شده است.

شکل (۵). نتایج آزمایش مقاومت فشاری مخلوط های با ارزش ماسه ای متفاوت

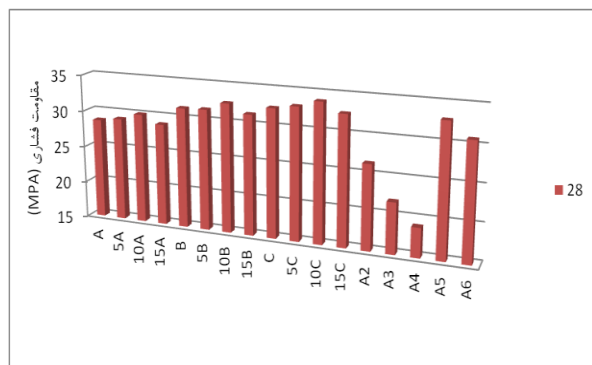
البته استفاده از مصالح ماسه با ارزش ماسه ای تا این حد برای همه مقاطع بتن آرمه پیشنهاد نمیشود چرا که افزایش تا این حد به دلیل کاهش شدید فیلر موجود در ماسه بوده که برای تمامی مقاطع بتن ریزی توصیه نمی شود. مع الوصف افزایش مقاومت

کاهش مقاومت فشاری در مقادیر بالای جایگزینی میکروسیلیس به این دلیل می باشد که با توجه به اینکه انجام واکنش های پوزولانی زمانبر می باشد بنابراین در سن ۷ روز رشد مقاومت قابل توجهی در مخلوط یاد شده مشاهده نمی شود. همچنین بر اساس نتایج ثبت شده برای آزمایش مقاومت فشاری در سن ۷ روز؛ همانگونه که در شکل ۱ نشان داده شده است؛ با افزایش نسبت اب به سیمان از ۰,۴۸ به ۰,۶۸ افت مقاومت فشاری به ۱۳/۵ درصد رسیده است.

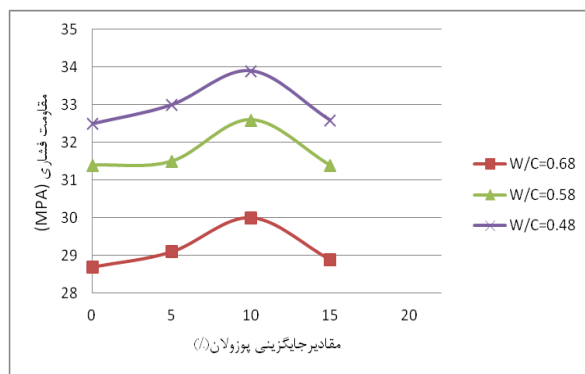

شکل (۳). نتایج آزمایش مقاومت فشاری ۷ روزه (W/C=0.58)

کاهش مقاومت فشاری در اثر افزایش مصرف آب در مخلوط های یاد شده می باشد زیرا تبخیر آب پس از گیرش سیمان باعث وقوع فضاهای خالی در خمیر سخت شده سیمان شده و این مورد باعث ایجاد ناحیه ضعیف در ماتریس خمیر و سنگدانه شده است که نهایتاً افت مقاومت فشاری را به همراه داشته است.

شکل (۶). نتایج آزمایش مقاومت فشاری در سن ۲۸ روز

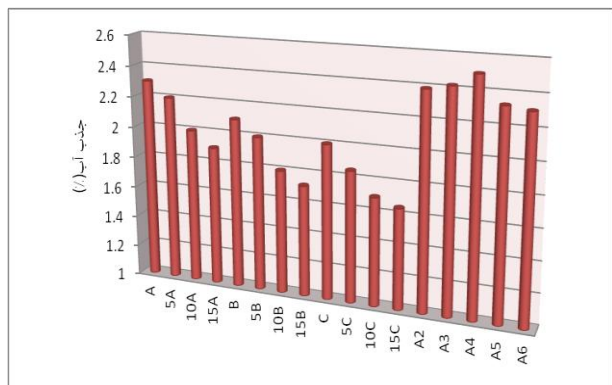
شکل (۷). مقایسه نتایج آزمایش مقاومت فشاری در سن ۲۸ روز

همانطور که قبلاً گفته شد انجام واکنش های پوزولانی زمانبر می باشد به عبارت دیگر تشکیل سیلیکات کلسیم هیدراته $(C-S-H)$ ناشی از ترکیب پوزولان و هیدروکسید کلسیم واکنشی است که با گذشت زمان انجام می شود و در مواردی ممکن است تکمیل این واکنش ها به بیش از یکسال زمان نیاز داشته باشد ولی با توجه به فعالیت بالای دوده سیلیس؛ تکمیل واکنش های یاد شده در مورد این پوزولان زمان کمتری نیاز دارد. انجام واکنش های پوزولانی به دنبال افزایش مقاومت تا مادامی که هیدروکسید کلسیم مازاد در دسترس ذرات

فشاری به دلیل افزایش ارزش ماسه ای به لحاظ کاهش سطح مخصوص ذرات سنگدانه می باشد. به بیان دیگر با توجه به اینکه مقادیر لای و رس در مخلوط های با ارزش ماسه ای پایین تر بیشتر می باشد و برای یک مخلوط ملات (یا بتن) با عیار ثابت سیمان موجود در ذرات ریز دانه با مقادیر بالا به دلیل افزایش سطح مخصوص ذرات و در پی آن افزایش تقاضای سیمان به منظور اتصال ذرات به یکدیگر؛ با ثابت بودن مقدار سیمان افت مقاومت فشاری را به دنبال داشته است که پیشنهاد می شود به منظور جلوگیری از افزایش مصرف سیمان برای دست یابی به مقاومت فشاری مورد نیاز از مصالح با ارزش ماسه ای بالا استفاده شود با افزایش سن نمونه های مکعبی ملات ساخته شده از ۷ ب ۲۸ روز افزایش مقاومت فشاری برای تمامی مخلوط ها مشاهده شده است که این افزایش به دلیل تکمیل واکنش های هیدراتاسیون سیمان و همچنین انجام واکنش های پوزولانی ناشی از مصرف میکروسیلیس می باشد.

در شکل ۶ نتایج آزمایش مقاومت فشاری در سن ۲۸ روز آورده شده است؛ براساس این نتایج استفاده از دوده سیلیس تا ۱۰ درصد وزنی سیمان باعث افزایش مقاومت شده و استفاده از مقدار ۵ درصد تاثیر معناداری در افزایش مقاومت فشاری در پی نداشته است. در برخی موارد کاهش مقاومت فشاری را نیز در پی داشته است.

بر اساس این نتایج در تمامی مخلوط های A, B, C ؛ با استفاده از مقادیر مختلف میکروسیلیس سبب کاهش جذب آب نمونه ها شده است .

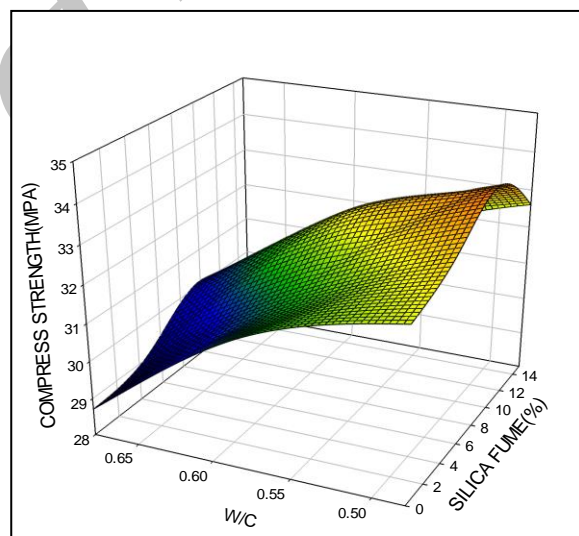

شکل (۹). نتایج آزمایش جذب آب در سن ۲۸ روز

این کاهش جذب آب به دو دلیل عمده می باشد دلیل اول مربوط به واکنش پوزولانی دوده سیلیس بوده که در پی آن سیلیکات کلسیم هیدراته تولید شده و ترکیبات یاد شده سبب پر شدن ریز حفرات خالی خمیر سیمان می شود که نهایتاً کاهش جذب آب را به دنبال خواهد داشت. دلیل دوم خاصیت پرکنندگی بالای ذرات میکروسیلیس می باشد. مقایسه نرمی دوده سیلیس ($20000 \text{ m}^2/\text{kg}$) در مقایسه با سیمان ($4500 \text{ m}^2/\text{kg}$) نشان می دهد ذرات میکروسیلیس دارای سطح ویژه بسیار بالایی بوده که این مورد باعث توانایی بالایی خاصیت پرکنندگی ذرات یاد شده گردد.

کاهش جذب آب در اثر استفاده از میکروسیلیس در مخلوط های A, B, C به ترتیب تا ۱۷، ۱۸ و ۱۷ درصد را نشان

پوزولان قرار داشته باشد انجام شده و در غیر این صورت جایگزینی مقادیر بالاتر پوزولان به جای سیمان تاثیر مثبتی در بهبود خواص مقاومت فشاری به همراه خود داشت؛ بنابراین کاهش جزئی مقاومت به دلیل استفاده از ۱۵ درصد میکروسیلیس به دلیل عدم در دسترس بودن هیدروکسید کلسیم کافی متناسب با مقدار یاد شده از میکروسیلیس می باشد که نهایتاً با توجه به کاهش عیار سیمان ناشی از جایگزینی ۱۵ درصدی میکروسیلیس؛ کاهش جزئی مقاومت فشاری بوجود آمده است.

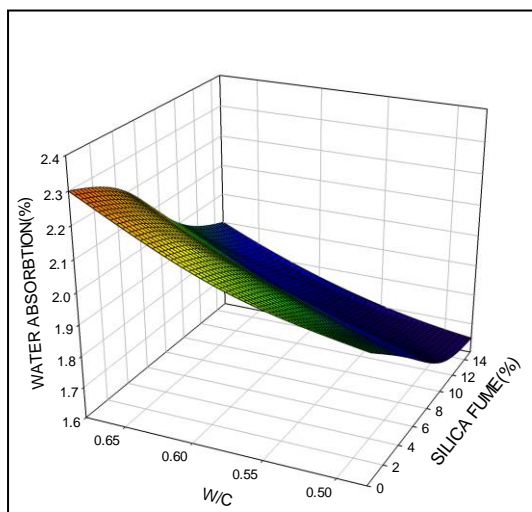

شکل (۸). نتایج کلی آزمایش مقاومت فشاری در سن ۲۸ روز

نتایج آزمایش جذب آب نمونه های مکعبی در سن ۲۸ روز در شکل ۹ آورده شده است.

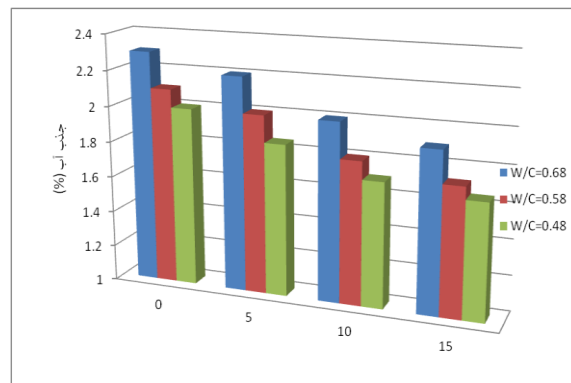
۸/۷ درصد رسیده است. با توجه به اینکه کاهش عیار سیمان سبب کاهش حجم سیلیکات کلسیم هیدراته شده و این مورد سبب افزایش ریز حفرات خمیر سیمان شده که به دنبال آن جذب آب مخلوط افزایش یافته است.

شکل (۱۱). مقایسه نتایج آزمایش جذب آب در سن ۲۸ روز

مقایسه نتایج آزمایش جذب آب نشان می دهد استفاده از مصالح ماسه ای با ارزش ماسه ای متفاوت تاثیر معناداری در کاهش جذب آب نداشته است و تا حدودی باعث افزایش جزئی جذب آب در مخلوط های ارزش ماسه ای ۹۰ شده است. به نظر می رسد مورد یاد شده به دلیل کاهش فیلر موجود در مصالح ماسه ای می باشد.

داد. بیشترین کاهش جذب آب در مخلوط های حاوی ۱۵ درصد میکروسیلیس رخ داده که این مورد به دلیل تاثیر توام موارد مشروحه می باشد.

شکل (۱۰). مقایسه نتایج آزمایش جذب آب در سن ۲۸ روز

مقایسه نتایج آزمایش جذب آب در مخلوط های A, B, C نشان دهنده این است که افزایش نسبت آب به سیمان سبب افزایش جذب آب شده است. با توجه به اینکه با افزایش نسبت آب به سیمان حجم فضای خالی و ریز حفرات فضای خمیری سیمان افزایش می یابد؛ بنابراین سبب شده است که جذب آب نیز افزایش یابد. جذب آب مخلوط با نسبت آب به سیمان ۰/۶۸ در مقایسه ی مخلوط با نسبت آب به سیمان ۰/۴۸ افزایش ۱۵ درصدی را باعث شده است.

همچنین بر اساس نتایج آزمایش جذب آب با کاهش عیار سیمان مصرفی جذب آب افزایش یافته است افزایش جذب آب در مخلوط با عیار ۴۵۰ در مقایسه با مخلوط با عیار ۶۰۰ به

۴- نتیجه گیری و پیشنهادات

بر اساس نتایج این بررسی استفاده از دوده سیلیس تاثیر قابل توجهی در بهبود مشخصات مقاومت فشاری و کاهش جذب آب داشته است. همچنین استفاده از مصالح ماسه ای با ارزش ماسه ای بالاتر سبب بهبود مقاومت فشاری شده است. بنابراین استفاده از عیار سیمان بالا به عنوان آخرین راه حل؛ پس از استفاده از راهکارهای بررسی شده در این تحقیق بایستی به کار گرفته شود چرا که در اکثر موارد نیاز به استفاده از مخلوط های با عیار بالای سیمان نیست. بر طبق بررسی های میدانی نگارنده؛ به منظور دستیابی به مقاومت فشاری مدنظر در اکثر پروژه های ساختمانی در ساخت مخلوط های پایه سیمانی عمده تمرکز بر استفاده از عیار سیمان بالا برای تامین مقاومت فشاری بوده که این مورد تبعات جبران ناپذیر زیست محیطی را به دنبال خواهد داشت. به کارگیری بررسی های علمی از جمله تحقیق حاضر به منظور دستیابی به اهداف چشم انداز بتن ۱۴۰۴ با تاکید بر توسعه پایدار به منظور صیانت از میراث

محیط زیست ضروریست که لزوم اهتمام بیشتر مهندسان و سازندگان را بیش از پیش نشان می دهد.

۵- تشکر و قدردانی

در پایان از حمایت های مسولین محترم موسسه آموزش عالی دانش پژوهان پیشرو کمال تشکر را دارد چرا که بدون مدد ایشان این مهم محقق نمیشد.

- ۱- رضانیانپور ، علی اکبر ؛ پیرایش ، منصور ؛ میرولد ، سجاد ؛ آرامون ، احسان ؛ " اثر انواع پوزولانهای طبیعی بر دوام بتن در برابر حمله کلرایدی " اولین کنفرانس ملی بتن ایران ، تهران ، ۱۳۸۸
- ۲- و. ر. و. ش. م. ت. ر. مسکن و شهرسازی، سند چشم‌انداز بتن ۱۴۰۴، تهران: وزارت راه و شهرسازی، انجمن بتن ایران، ۱۳۹۳.
- 3- ACI 234R, "Guide for the use of silica fume in concrete", 1996.
- 4- AsseM A.A.Hassan , Mohamed Lachemi , Khandaker M.A Hassain " Effect of metakaolin and silica fume on the durability of self-consolidating concrete" , cement and concrete composites 34(2012)801-807
- 5- ASTM C 595-00a, "Standard specification for blended hydraulic cements". 2000.
- 6- Mehta PK, "Greening of the concrete industry for sustainable development", Concrete international, Volume 24, Issue 7, Pages 23-29, 2002.
- 7- .P.K.Mehta " siliceous ashes and hydraulic cements prepared therefrom " , us patent , 4105459 , August 1978

An experimental investigation of the necessity of optimization in cementitious base mixtures in order to achieve 1404 goals with sustainable development approach

Abstract

Nowadays, the world's approach to achieving sustainable development goals is to reduce energy consumption and environmental pollution. In this regard, the cement industry is a highly energy consumption that destructing the environment, therefore optimization of cement mixtures is essential. In this research, the most important factors affecting the properties of cement mortar were investigated to optimize hardening properties. For this purpose, 17 mixtures of cement mortar were used. The studied variables were water-to-cement (0.68,0.58,0.48); sand equivalent(65,80,90) ; and replacement of cement with silica fume (5,10,15) by weight percent replaced. The results indicate that mixtures containing 10% replaceable silica fume had a significant increase in compressive strength. Also decreasing the water-to-cement ratio to 0.48, cause to increasing the compressive strength by 17% and reducing the water absorption by 6%. The use of sand equivalent 90 also increased compressive strength up to 11%.

Keywords : Sustainable development, 1404 concrete, mortar, Silica Fume